

Prof. Janina Rudnicka

Dziedzina sztuk plastycznych, dyscyplina sztuki piękne

Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku

Wydział Rzeźby i Intermediów

dnia 17 stycznia 2019 roku

RECENZJA

Zleceniodawca recenzji:

Wydział Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, pismem z dnia 24 listopada 2018 roku poinformował mnie o wyznaczeniu przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów recenzentem w komisji habilitacyjnej (nr sprawy BCK –VII-L-7244/18 wszczętej dnia 15.05.2018r.) do oceny osiągnięć Pana **dr Izzydora Borysa**.

Do zlecenia została dołączona dokumentacja złożona przez habilitanta:

1. Odpis dyplomu o uzyskaniu stopnia doktora.
2. Kwestionariusz osobowy i życiorys.
3. Autoreferat w języku polskim.
4. Autoreferat w języku angielskim.
5. Wykaz dorobku artystycznego w języku polskim.
6. Wykaz dorobku artystycznego w języku angielskim.
7. Wykaz działalności dydaktycznej i popularyzatorskiej.
8. Dokumentacja działalności artystycznej, dydaktycznej i popularyzatorskiej.

Dane habilitanta

Pan **dr Izydor Borys** w latach 1985-1990 studiował na Wydziale Rzeźby w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Pracę dyplomową przygotował w Pracowni Rzeźby pod opieką prof. Stanisława Radwańskiego uzyskując w 1991 roku dyplom magistra sztuki.
Dnia 25 czerwca 2003 roku uchwałą Rady Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku pan **dr Izydor Borys** uzyskał stopień doktora w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne. Promotorem w przewodzie doktorskim była prof. Teresa Plata Nowińska, recenzentami: prof. Henryk Lula i prof. Stanisław Radwański.
W 1995 roku Habilitant zatrudniony został w Instytucie Sztuk Pięknych na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, początkowo na stanowisku asystentka, a od 2003 roku po uzyskaniu stopnia doktora sztuk plastycznych na stanowisko adiunkta.

1. Ocena autoreferatu (§ 12 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia)

Autoreferat przygotowany w związku z postępowaniem habilitacyjnym podzielony został na trzy czytelne akapity. Każdy z nich jest spójny tematycznie, dlatego na potrzeby recenzji ośmielam się sklasyfikować je jako rozdziały.

1. Pierwszy o rysie historyzującym ma charakter biograficzny i obejmuje okres dzieciństwa, studiów i czas do otrzymania stopnia doktora.
2. Drugi opisuje proces powstawania cykli „*Fantomy*” i „*Kokony*”, które jako zestaw prac rzeźbiarskich, pokazane na wystawie pt. „**Przejsie**” zgłoszone zostały jako dzieło habilitacyjne.
3. Trzeci mówi o działalności dydaktycznej habilitanta.

W pierwszym z wymienionych rozdziałów **dr Izidor Borys** odnosi się do sytuacji mających wpływ na Jego rozwój artystyczny oraz proces doskonalenia własnego warsztatu twórczego. Ta część autoreferatu ma charakter bardzo osobisty. Jest to rodzaj retrospektywy, pełen reminiscencji do postaci, które kształtowały osobowość habilitanta. Wynika z niej, że dla habilitanta nadal ważne są wartości wyniesione ze studenckiej edukacji. Są w nim na tyle zakorzenione, że nie poddał ich jeszcze własnej refleksji by sprawdzić czy są aktualne w burzliwie zmieniającym się świecie sztuki i roli jaką wizualna wypowiedź odgrywa w kształtowaniu postaw społecznych.

Przeprowadzona analiza autoreferatu wskazuje, że rozważania habilitanta skupiają się głównie na działaniach technologicznych. Wynikają one z zafascynowania materia, strukturą stosowanych tworzyw i ich zmiennością pod wpływem np. zewnętrznych warunków. Potwierdzają to przywołane poniżej cytaty:

np. „*Wypalanie i szklwienie to chyba najbardziej fascynujący i tajemniczy etap procesu, jakiemu poddawana jest glina ceramiczna. Tę przemianę zastały w bezruchu (wysuszonej) materii rzeźby można porównać jedynie do tajemniczego misterium, którego sprawcami jest ogień i czas. Poddana obróbce termicznej glina, a z nią sama rzeźba przekraczają w pewnym momencie swoje właściwości fizyczne, przemieniając się z delikatnej materii w postać twardej skorupy*”.

np. „*Jest to mieszanka gliny i papieru dodawanego w postaci rozdrobnionej pulpy. Materiał ten cechuje znacznie większa wytrzymałość podczas obróbki rzeźbiarskiej. Daje to możliwość wykonywania delikatnych elementów, które można łączyć nawet kiedy są suche. Przypomina to trochę metody budowania modeli, gdzie gotowe elementy łączone są za pomocą kleju*”.

np. „*Technika ta znacznie wzbogaciła mój warsztat i umożliwiła realizację skomplikowanych projektów. Pojawily się jednak problemy techniczne. Glina papierowa, pomimo swych atutów, okazuje się bardzo krucha po wypaleniu. Praca w tym tworzywie przysparza wielu problemów i wymaga dużej ostrożności*”.

Wypowiedzi dotyczące stosowanej technologii dominują w autoreferacie i nie wnoszą wartości, które byłyby dodatkowym atutem dla założeń twórczych osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego. W autoreferacie nie znajdujemy informacji o artystycznych kierunkach działania i teoretycznych preferencjach habilitanta, opcjonalnych zainteresowaniach twórczych i metodach stosowanych w praktyce artystycznej.

Deklaracja złożona przez **dr Izidora Borysa** na wstępie autoreferatu że, „*Wypowiedź artystyczna powinna mieć charakter osobisty, wypływać z wewnętrznych przeżyć autora*”, że zgodnie z Jego przekonaniem zrezygnował „...z tak kuszących rzeźbiarza, aluzji figuratywnych i zaczął dążyć do stworzenia własnego języka przekazu, którego znaki byłyby zdolne do wyrażania pojęć uniwersalnych” - nie została rozwinięta i poparta dowodami na dalszych stronach autoreferatu, a także nie znalazła potwierdzenia w formie dołączonych prac artystycznych. Wręcz przeciwnie, w dokumentacji zostały zaprezentowane prace figuratywne, które w powyższej wypowiedzi habilitant wyklucza.

Warto zwrócić uwagę na fakt, o którym habilitant wspomina w autoreferacie, że drogę twórczą zaczął wręcz od idealnych warunków, sprzyjających poszukiwaniom twórczym. W przeciwieństwie do wielu absolwentów uczelni artystycznych, **dr Izidor Borys** od początku samodzielnej działalności a właściwie już w trakcie studiów posiadał do dyspozycji w pełni wyposażoną, profesjonalną pracownię ceramiczną, czyli miejsce do samorealizacji. Gwarantowało mu ono także niezależność finansową, co jest wielkim atutem młodego magistra po opuszczeniu szkolnych murów. Habilitant nie musiał tracić energii na budowanie własnego zaplecza technologicznego, co eliminuje młode osoby na wiele lat z aktywnej pracy twórczej, szczególnie absolwentów kierunku rzeźba. Dodatkowo bardzo wcześniej po studiach związał się ze środowiskiem naukowo-twórczym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie podejmując na nim pracę jako nauczyciel akademicki. Taki przebieg kariery artystycznej sprzyja rozwijaniu świadomości odnośnie wagi wartości intelektualnych w procesie twórczym opartym m.in. o wiedzę teoretyczną jako czynnik definiującym przyszłego doktora habilitowanego. Dlatego tym bardziej zastanawia nie ujawnienie w autoreferacie artystycznej refleksji kandydata np. usytuowania własnej twórczości w kontekście sztuki współczesnej. Częściowym wyjaśnieniem mogłaby być bibliografia wskazana w autoreferacie sugerująca pole zainteresowań teoretycznych habilitanta. Wszystkie pięć pozycji to klasyka w materii teorii sztuki (Manfred Lurker, 1989r.; Umberto Eco, 1994r.; *Encyklopedia Britannica*, 1997r.; Wojciech Burszta, 1998r.; Barbara Kowalska, 2001r.).

Nie neguję tych modelowych pozycji na których habilitant się wychował, lecz poddaję w wątpliwość czy osoba pretendująca do stopnia doktora habilitowanego może opierać swoją autorską wypowiedź tylko na tym co już sprawdzone, a zarazem bezpieczne. Nauczyciela akademickiego charakteryzuje potrzeba pozyskiwania wiedzy, konfrontowania się z nią, a także chęć jej przekazywania. To właśnie kadra dydaktyczna jako pierwsza reaguje na zmiany w otaczającym nas świecie i jest wręcz tych zmian prekursorem. Artyści jako osoby obdarzone szczególną wrażliwością nie są i nie mogą być obojętne wobec twórczych i teoretycznych postaw, które wokół nich się rodzą. W sposób naturalny budzi się w nich ciekawość by sprawdzić i przeanalizować, czy skonfrontować własne postawy w kontekście toczonego się dyskursu w świecie najnowszej sztuki. Wynika to także z osobistego wyboru kryteriów stosowanych w nauce lub sztuce, umiejętności stawiania hipotez i trafnego ich uwierzytelnienia.

W dobie Internetu dostęp do wszelkich aktualiów jest nieograniczony i nieunikniony, także w sytuacji gdy człowiek chce zaszyć się w okowach własnej osobowości. Nie trudno nie

zauważyć, nawet osobie nie zajmującej się profesjonalnie twórczością, że sztuka we wszystkich dziedzinach (sztuki wizualne, teatr, muzyka, film) podlega ciągłej ewolucji pod wpływem okalającego nas świata ulegającego błyskawicznej transformacji. Wszystko co powstaje jest tworzone w kontekście do czegoś lub pod wpływem czegoś: np. postępu technologicznego, otoczenia, polityki, własnych przeżyć i myśli. Wybór wynika z indywidualnych predyspozycji twórcy, krytycznej selekcji wartości i przyjętych prawd, z tym że w autoreferecie na potrzeby prowadzonego postępowania habilitacyjnego należy to uzasadnić, opisać, ujawnić własne założenia programowe lub wskazać artystyczne credo.

Podsumowując analizę przedstawionego autoreferatu, a mając na względzie wymogi jakościowe, stwierdzam, że wypowiedź **dr Izzydora Borysa** ubiegającego się o stopień doktora habilitowanego nie stanowi na tym etapie pełnego komentarza do własnej twórczości. Artysta nie sformułował jeszcze istotnych dla swojej sztuki założeń i nie zdefiniował własnej postawy twórczej. Tekst ma charakter zbyt autobiograficzny, nie wskazuje założeń programowych i nie prezentuje stanowiska artysty w kontekście wiedzy w zakresie dziedziny sztuk plastycznych. Jest to dopiero próba zwerbalizowania wizji własnej postawy twórczej, formułowania deklaracji ideowych. Każdy artysta by dokonać klasyfikacji własnej twórczości musi nabrać dystansu do niej i własnych działań artystycznych, czasami potrzebuje wielu lat by opadły emocje związane z prowadzoną aktywnością artystyczną i decyzjami podejmowanymi w samodzielny procesie twórczym.

Natomiast bardzo pozytywnie oceniam formę graficzną przedstawionego materiału dokumentującego działalność artystyczną i dydaktyczną habilitanta, która zwraca uwagę starannym opracowaniem.

2. Ocena dołączonego dzieła artystycznego (art. 16, ust. 2 pkt 1 i 2 Ustawy; § 12 ust. 2 pkt. 3 Rozporządzenia)

Pan **dr Izydor Borys** jako osiągnięcie artystyczne będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego wskazał zestaw prac rzeźbiarskich pt. „**Przejsięcie**”, zaprezentowanych na wystawie indywidualnej w Galerii BWA w Olsztynie w 2017 roku. W skład zgłoszonego osiągnięcia artystycznego pt. „**Przejsięcie**” wchodzi dwa cykle: „*Fantomy*” (12 prac) i „*Kokony*” (16 prac), upubliczniane w latach 2008-2017 na wystawach indywidualnych i zbiorowych. Pokazane rzeźby powstały po 2003 roku i tym samym należy uznać, że został spełniony wymóg upublicznienia dzieł po uzyskaniu stopnia doktora sztuki. Habilitant w załączonym wykazie podał tytuły cykli, zastosowaną technologię oraz wymiary poszczególnych prac. Niestety nie znamy tytułów, czy podtytułów nadanych dziełom wchodzącym w skład cykli, co znacznie utrudnia recenzentowi ich identyfikację. Jedynym ich wyróżnikiem jest liczba porządkowa zastosowana w dostarczonym spisie i podane wymiary, gdyż technologia w każdym przypadku jest ta sama. Dotyczy to łącznie 28 prac zgłoszonych jako dzieła habilitacyjne w ramach dwóch cykli: „*Fantomy*” i „*Kokony*”. Dlatego wymieniał je cztery wybrane dzieła posługując się jedynie wskazanymi powyżej wyznacznikami.

Praca na którą należałoby zwrócić uwagę i która wyróżnia się z pozostałych „*Kokonów*” to m.in. ceramika nr. 11 z 2015 roku wys. 84 cm, gdzie autor posługując się minimalistycznymi środkami skonstruował czystą geometryczną powierzchnię z zawieszoną dynamicznie biologiczną formą. Spójna z nią jest ceramika nr. 13 z 2014 r. o wymiarach 125x35cm, w której tłem dla dynamicznego kokonu jest czysta powierzchnia. Godna odnotowania jest także ceramika nr. 20 z 2017 roku z cyklu „*Fantomy*” o wymiarach 43x64 cm, która w mojej ocenie jest jedną z najwymowniejszych prac Habilitanta. W podobnej konwencji zrealizowana jest praca z 2017 roku nr. 21 wys. 67 cm. W obu dziełach (nr 20 i nr 21) poprzez ustawienie ich na delikatnych punktach styku z podłożem zauważalne jest zafascynowanie brytyjskim rzeźbiarzem Lynnem Chadwick.

Do twórczości tego artysty Habilitant odnosił się już wcześniej tzn. w pracy dyplomowej pt. *Jeździec apokalipsy* zrealizowanej w 1991 roku. Dołączona dokumentacja wskazuje, że właśnie przestrzenne założenie dyplomowe, w którym Habilitant posłużył się oszczędnymi i wyrafinowanymi środkami wyrazu uruchamiającymi u odbiorcy ciąg poszukiwań interpretacyjnych, włącza widza jako interpretatora dzieła i Jego współtwórcę.

Wskazuje to, że samym organizacją wystawy mającą na celu prezentację dzieła nie zamyka procesu twórczego. Praca pokazana na wystawie przejmowana jest przez odbiorcę by następnie ulec kolejnej transformacji, tym razem zgodnej z Jego intelektualnymi i emocjonalnymi predyspozycjami gdyż dzieło artystyczne jest tylko pretekstem dla uruchomienia procesu interpretacyjnego, który prowadzi do znalezienia nowych wizualnych rozwiązań i emocjonalnych doznań. Rozpoczęty proces twórczy wydaje się nie mieć końca, gdyż na bazie jednego dzieła powstają wytwory ludzkiej wyobraźni. Projekt artystyczny prowokuje pytania uświadamiając tym samym jaka siła tkwi w wizualnym przekazie. Jest to jedna z form komunikowania się z widzem, gdzie artysta wizualny stawia pytania spodziewając się odpowiedzi.

Tych elementów zabrakło w pozostałych pracach zgłoszonych jako osiągnięcie habilitacyjne i jako inne dzieła artystyczne Habilitanta. Można przejść obok nich obojętnie, gdyż nie prowokują wyobraźni, nie stawiają pytań i nie wymuszają odpowiedzi. Niewątpliwie widoczna jest spójność wyrazu będąca wynikiem zastosowanej technologii i w tym kontekście można mówić o pewnej całości, natomiast nie jest czytelny cel artystyczny i zagadnienie programowe, które powinno być jasno w przekazie wizualnym postawione. Plastyczna forma tych dzieł może być atrakcyjna estetycznie, lecz nie zawiera odkrywczych aspektów programowych, czy oryginalnej artystycznej kreacji w kontekście Art 16. ust. 2 pkt. Ustawy, która stawia wymóg zrealizowania oryginalnego osiągnięcia projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne.

Zastanawiający jest zwrot w twórczości **dr Izzydora Borysa**, który po ukończeniu studiów odrzucił wartości dominujące w pracy dyplomowej na rzecz form dekoracyjnych i narracyjnych, by następnie po 26 letniej wędrówce wrócić do konwencji sprzed lat, tylko na zrealizowanie tych kilku wymienionych przeze mnie ceramik, by potem szybko ją porzucić. Można zakładać, że zaistniała pierwsza potrzeba skonfrontowania aktualnych rzeźbiarskich możliwości Habilitanta z korektami wyniesionymi z okresu studiów, lub był to tylko sentymentalny powrót do przyswojonych wtedy założeń.

Żaluję, że ocena ta dotyczy osoby bardzo cennej dla dydaktyki poprzez swoje zaangażowanie, otwartość do pedagogicznych wyznań, lecz postępowanie jest aktem formalno prawnym, w którym osiągnięcia kandydatów do stopnia doktora habilitowanego muszą spełniać wymogi obowiązującej Ustawy.

3. **Ocena osiągnięć naukowych lub twórczych** (art.16, ust. 2 pkt 1 i 2 Ustawy; § 12 ust. 2 pkt. 3 Rozporządzenia)

Po nadaniu stopnia doktora w 2003 roku pan **Izydor Borys** prezentował swoje prace w ramach szesnastu wystaw indywidualnych:

- 2003 – wystawa rzeźby, Galeria „Rynek”, Olsztyn.
- 2008 – wystawa rzeźby, Ośrodek konferencyjny „Kamyki”, Gmina Purda.
 - wystawa rzeźby, Salon Wystawowy MBL, Olsztynek.
 - wystawa rzeźby, Galeria „Na wprost”, Iława.
- 2009 – wystawa rzeźby, Muzeum im. Feliksa Nowowiejskiego w Barczewie.
 - wystawa rzeźby, Galeria „DA” Dworek Artura w Gdańsku.
 - wystawa rzeźby, Instytut Kultury Chrześcijańskiej w Olsztynie.
- 2010 – wystawa rzeźby, Galeria ZPAP, Gdańsk.
- 2012 – Galeria Jednego Obrazu, Muzeum Warmii i Mazur Olsztyn – Zamek.
- 2013 – wstawa rzeźby, Filharmonia w Zagrzebiu, Chorwacja.
- 2014 – wystawa rzeźby, Fabryka Sztuk, Tczew.
- 2015 – wystawa indywidualna w Rektoriacie, UWM, Olsztyn.
 - wstawa rzeźby pt. „Misterium ognia”, Galeria „Rynek”, Olsztyn.
 - wystawa pt. „Dotyk ognia”, Centrum Ekspozycyjne Stara Kotłownia, Olsztyn.
- 2017 – indywidualna wystawa rzeźby, Biblioteka główna UWM, Olsztyn.
 - indywidualna wystawa rzeźby, pt. „Przejsście”, Galeria BWA, Olsztyn.

Liczba szesnastu wystaw indywidualnych zorganizowanych w ciągu 15 lat, które minęły od otrzymania stopnia doktora wydaje się imponująca. Nie mamy jednak czytelnej informacji, które prace w ramach poszczególnych wystaw indywidualnych zostały upublicznione. Możemy jedynie na podstawie wykazu dorobku artystycznego zgłoszonego jako dzieło habilitacyjne prześledzić ekspozycyjną drogę poszczególnych prac.

Na przestrzeni piętnastu lat oglądamy więc prace z cyklu „*Fantomy*” i „*Kokony*”, czyli te zgłoszone jako dzieło habilitacyjne oraz „*Katedry*”, „*Archetony*” i „*Kule*” powstałe przed przyznaniem stopnia doktora. Niektóre z tych prac prezentowane były czternastokrotnie na kolejnych wskazanych wystawach indywidualnych i zbiorowych. Nie jest to żadnym zarzutem, gdyż dzieło powinno być dostępne publicznie. Jednak efektem takiej strategii jest odbiór, że prawie zawsze mamy do czynienia z tą samą lub podobną ekspozycją.

Nie wszystkie wystawy są identyfikowane tytułami, które pomogłyby odbiorcy odczytać poruszone zagadnienie artystyczne czy ujawnić autorską koncepcję wizualnej wypowiedzi przyświecającą ekspozycji. Opierając się na zdjęciach wnętrza pomieszczeń wystawienniczych można uznać, że jest to zestaw prac klasycznie poustawianych na postumentach i nie będących we wzajemnej problemowej relacji a jedynym wątkiem łączącym eksponowane prace jest zastosowana technologia.

Do osiągnięć twórczych **dr Izzydora Borysa** dołączyć należy także udział w wystawach zbiorowych w Polsce:

- 2003 – III Olsztyńskie Biennale Plastyki o medal Prezydenta, BWA, Olsztyn.
- Udział w konkursie na rzeźbę Kopernika, wystawa pokonkursowa, Olsztyn.
 - Udział w Sympozjum Rzeźby w Piasku, Krynica Morska.
 - Udział w konkursie Rzeźby w Śniegu, Elbląg.
- 2004 – 15 lecie Katedry Sztuk Pięknych, BWA, Olsztyn.
- Udział w konkursie Rzeźby w Śniegu, Elbląg.
- 2005 – Udział w dwóch konkursach na rzeźbę Papieża Jana Pawła II, Olsztyn.
- IV Olsztyńskie Biennale Plastyki o medal Prezydenta, BWA, Olsztyn.
- 2007 – V Olsztyńskie Biennale Plastyki o medal Prezydenta, BWA, Olsztyn.
- 2008 – Wystawa w foyer Teatru im. Stefana Jaracza, Olsztyn.
- 2009 – aukcja prac zorganizowaną przez Rotary Club, Willa Palace, Olsztyn.
- 2010 – Wystawa pt. „Koncert katyński”, Archiprezbiterialne Sanktuarium NMP, Olsztyn.
- Wystawa poświęcona pamięci Prof. Teresy Platy Nowińskiej, Salon ASP, Warszawa.
 - 20-lecie Instytutu Sztuk Pięknych, BWA, Olsztyn.
- 2011 – Wystawa wykładowców Instytutu Sztuk Pięknych, Fabryka Sztuk, Tezew.
- 2012 – Wystawa studentów i wykładowców pt. „Mistrz i uczeń”, Galeria „Zamek”, Reszel.
- 2013 – Wystawa Instytutu Sztuk Pięknych pt. „Prezentacje”, Galeria Alfa, Olsztyn.
- 2014 – Wystawa Fundacji Wylom, Koszary dragonów, Olsztyn.
- 2015 – Wystawa zbiorowa Festiwal Sztuki „Ogień”, Ostrołęka.
- Wystawa zbiorowa Festiwal Sztuki „Ogień”, Ciechanów.
 - Wystawa zbiorowa Festiwal Sztuki „Ogień”, Galeria Elektor, Warszawa.
 - Wystawa Kolekcji Galerii Lions Club, Łyna Park, Olsztyn.
 - Wystawa Kolekcji Galerii Lions Club, „Galeria w drodze”, Lidzbark Warmiński.
 - Wystawa Kolekcji Galerii Lions Club, „Galeria w drodze”, Bisztynek.
 - Wystawa „10 lat Aresztu Sztuki”, Galeria Amfilada, Olsztyn.
 - Wystawa „10 lat Aresztu Sztuki”, Galeria pod Belką, Nidzica.
 - Wystawa „10 lat Aresztu Sztuki”, Galeria Spatium Novum Biblioteki Elbląskiej,
 - Wystawa „10 lat Aresztu Sztuki”, Centrum Kulturalno – Biblioteczne, Dobre Miasto.
 - Wystawa Instytutu Sztuk Pięknych pt. „Forma 25”, BWA, Olsztyn.
 - Wystawa pt. „Przed pierwszym odlotem”, Terminal Portu Lotniczego Olsztyn.
- 2017 – Wystawa dyplomantów oraz ich promotorów pt. „Koegzystencja”, Olsztyn.
- Wystawa stowarzyszenia „Areszt Sztuki”, pt. „Jestem”, Galeria 81, Warszawa.
 - Wystawa prac dyplomantów oraz ich promotorów pt. „Mistrz i uczeń”, Centrum Ekspozycyjne Stara Kociołnia, Olsztyn.
 - Wystawa zbiorowa artystów ze stowarzyszenia „Areszt Sztuki”, pt. „Przeploty”, Galeria Taras – Port 110, Iława.

a także aktywności międzynarodową:

- 2007 – Wystawa stowarzyszenia „Areszt Sztuki”, Galeria Roch Paulina, Perugia, Włochy.
- 2008 – Wystawa Instytutu Sztuk Pięknych, Galeria Roch Paulina, Perugia, Włochy.
- 2009 – Wystawa artystów olsztyńskiego oddziału ZPAP, „Dom Polski”, Wilno.

2009 – Wystawa artystów olsztyńskiego oddziału ZPAP, Galeria „Arka”, Wilno.
2013 – indywidualna wystawa rzeźby, Filharmonia w Zagrzebiu, Chorwacja.

oraz wykonanie w 2015 roku rzeźby Św. Jana Pawła II dla polskiej parafii w Copiaque, Nowy York, USA.

Wymieniam wszystkie wystawy indywidualne i zbiorowe, w celu podkreślenia organizacyjnych kompetencji habilitanta. Wykaz ten jednak niepokoi gdyż uwypukla rodzimy charakter działań, które są bardzo ważne dla ich organizatorów, odwiedzających wystawy i społeczności lokalnej, nie ma jednak dużej wartości w kontekście wymagań stawianych osobie ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego. Dokumentacja wskazuje, że prawie wszystkie ekspozycje miały miejsce w obrębie Warmii i Mazur (Olsztyn, Iława, Reszel, Nidzica, Dobrze Miasto, Barczewo), czyli rodzinnych terenów Habilitanta. Mała jest też zgraniczna widoczność dorobku habilitanta a dodatkowo ograniczona organizacyjnie do struktur, w których habilitant jest zatrudniony lub związany z miejscem zamieszkania. Upublicznienie poza krajem ograniczyło się do udziału w czterech wystawach zbiorowych, z czego dwie miały miejsce w Wilnie a kolejne dwie w Perugii oraz jednej wystawy indywidualnej w Zagrzebiu.

Reasumując: Działalność habilitanta podlegająca ocenie jest zbyt lokalna, środowiskowa i nie pozwala doświadczyć dokonań habilitanta w szerszym oglądzie społecznym. Należy jednak zwrócić uwagę, że prezentowanie rzeźb, chociażby ze względów gabarytowych czy kruchości użytego materiału ceramicznego wymaga znacznego zaangażowania logistycznego, finansowych nakładów i dlatego w tym miejscu należy docenić organizacyjne umiejętności. W dokumentacji zabrakło takich osiągnięć jak udział Habilitanta w konferencjach, sympoziach wraz z dołączonym krótkim abstraktem, który uwiaryściłby Jego założenia programowe czy wkład teoretyczny w dziedzinę sztuk plastycznych. Pan **dr Izidor Borys** wymienienia wykład „Nowy język Rzeźby” wygłoszony w Pałacu Młodzieży w ramach wykładów organizowanych przez Instytut Sztuk Pięknych, którego jest pracownikiem, jednak sam klasyfikuje ten wykład jako działalność popularyzatorską.

4. Ocena osiągnięć dydaktycznych (§ 12 ust. 2 pkt 4 lit. a Rozporządzenia)

Pan **dr Izidor Borys** w latach 2001-2003 pracował na stanowisku asystenta, początkowo pod kierunkiem prof. Mariusza Kulpy a następnie prof. Teresy Platy Nowińskiej. Po otrzymaniu stopnia doktora w 2003 roku Habilitantowi powierzono samodzielne prowadzenie zajęć dla studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych*, a także przedmiotu *Rzeźba* na studiach podyplomowych. Habilitant wraz z dokumentacją dostarczył opisy ćwiczeń realizowanych na I i II roku studiów pierwszego stopnia. W dokumentacji zabrakło programu dydaktycznego prowadzonego na studiach podyplomowych, a szczególnie tego z pracowni artystycznej na studiach drugiego stopnia, gdzie realizowana jest część artystyczna dyplomów magisterskich.

Odnosząc się do tematów ćwiczeń realizowanych na studiach pierwszego stopnia to oscylują one wokół zagadnień wymagających obserwacji anatomii człowieka jak i działań kompozycyjnych opartych na geometrycznych bryłach. W dołączonych sylabusach jako cel kształcenia habilitant wymienia: „*Zapoznanie studenta z podstawowymi zagadnieniami związanymi ze studiowanym przedmiotem. Pogłębienie wiedzy i umiejętności związanych z technikami ceramicznymi oraz pracą w materiałach strukturalnych. Pogłębienie wiedzy i umiejętności związanych z pracami studyjnymi, literackimi oraz warształem odlewniczym*”. Przytoczony cytat wskazuje, że cel kształcenia skupia się na zagadnieniach studyjnych i technologicznych co jest zgodne z założeniami studiów pierwszego stopnia. Ponieważ zabrakło programu studiów drugiego stopnia, nie można stwierdzić czy zakłada on nabycie umiejętności kreatywnego myślenia, rozwoju świadomości artystycznej absolwenta czy poddaniu refleksji intelektualnej rozstrzyganych problemów wizualnych.

Tematy proponowane przez Habilitanta na studiach pierwszego stopnia, takie jak: „*Studium głowy*”, „*Szkice postaci ludzkiej*”, „*Dłoń w geście*” czy „*Ćwiczenia z bryłą*”, „*Inicjały*” należą do rudymentalnych w nauczania rzeźby czy przestrzennego myślenia stosowanego na studiach artystycznych w dziedzinie sztuk plastycznych. Tematy są prawidłowo opisane, w sposób komunikatywny a sam proces realizacji ćwiczeń jest prowadzony zgodnie z metodologią nauczania przyjętą dla tego typu ćwiczeń i obejmuje następujące etapy: przedstawienie koncepcji, szkice wstępne, wspólny wybór projektu, modelowanie, realizacja w finalnym materiale, dokumentacja fotograficzna.

W okresie samodzielnej pracy na stanowisku kierownika Pracowni Rzeźby w latach 2009 – 2017 habilitant był promotorem 12 licencjackich i 9 magisterskich artystycznych prac dyplomowych. Wybór przez studentów kierunku *Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych* nauczyciela akademickiego **dr Izzydora Borysa** na opiekuna swoich prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) realizowanych w nietławnej i często nieprzewidywalnej technologii świadczy, że pedagog potrafi zainteresować i zmotywować młodych ludzi do pracy twórczej. Taki pedagog musi być otwartym i cierpliwym człowiekiem, który ze studentami nawiązuje przyjazne relacje. Z pewnością nie może to być nauczyciel, który zraża studenta do podejmowania nowych i nie łatwych wyzwań w zakresie artystycznej kreacji. Te spostrzeżenia potwierdza sam habilitant w swoim autoreferacie (str. 10) w części poświęconej pracy dydaktycznej, gdzie deklaruje że: „*Oprócz mojej pracy artystycznej i naukowej ogromną przyjemność i satysfakcję przynosi mi praca ze studentami*.” oraz kolejny cytat: „*Studenta zawsze traktuję jak partnera i staram się być pomocny we wszystkich sprawach dotyczących dydaktyki*.”

Należy dodać, że w dostarczonej dokumentacji prace studentów prezentują dobry poziom artystyczny i tym samym potwierdzają pedagogiczne predyspozycje **dr Izzydora Borysa**.

W zakresie działalności organizacyjnej Habilitant był inicjatorem wystaw prac studenckich a także inicjatorem wydarzeń popularyzujących sztukę. Należy do nich organizowanie wystaw przeglądowych będących podsumowaniem dydaktycznych cykli nauczania, wystaw prezentujących najlepsze osiągnięcia studentów oraz dyplomantów. Habilitant organizował warsztaty rzeźbiarskie i ceramiczne dla młodzieży oraz inne imprezy promujące Wydział

Sztuki, którego jest pracownikiem. Czterokrotnie otrzymał nagrodę Rektora UWM w Olsztynie, a w 2016 roku Honorową odznakę „Zasłużony dla Kultury Polskiej” nadaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Nagrodę Prezydenta Olsztyna w dziedzinie kultury - „Za całokształt pracy twórczej w dziedzinie plastyki”.

W 2017 roku **dr Izidor Borys** był członkiem zespołu organizacyjnego projektu pt. „Uniwersytet Młodego Odkrywcy” finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa

Wyszego i organizowanego na Wydziale Sztuki UWM w Olsztynie.

W ramach projektu Habilitant prowadził warsztaty z młodzieżą gimnazjalną pt. „*Ceramiczna orkiestra*” oraz z dziećmi ze szkoły podstawowej, warsztaty pt. „*Plaskorzeźby z odcisków przedmiotów*”. Od wielu lat **dr Izidor Borys** uczestniczy w pracach jury Wojewódzkiego Konkursu Rzeźby Ludowej i Nieprofesjonalnej organizowanego przez Biskupicki Dom Kultury. Należy do Związku Polskich Artystów Plastyków, stowarzyszenia „Areszt sztuki” oraz fundacji „Wylom” zrzeszającej pracowników Instytutu Sztuk Pięknych UWM.

Przedstawiony powyżej opis, pozwala pozytywnie ocenić aktywność dydaktyczną i organizacyjną pedagoga **dr Izidora Borysa**, a także docenić poziom uzyskanych efektów dydaktycznych. Należy zaznaczyć, że Habilitant jest cenionym na Wydziale nauczycielem akademickim.

Konkluzja

Dołączona dokumentacja przedstawiająca proces doskonalenia wiedzy i umiejętności w zakresie sztuki potwierdza, że **dr Izidor Borys** jest jeszcze w trakcie formowania własnej postawy twórczej. Wyraźnie brakuje refleksji, która umocowałaby jego twórczość w kontekście szerszym: kultury czy teorii sztuki. Nie została ona zwerbalizowana w autoreferacie jako jednej z głównych wykładni postępowania habilitacyjnego. Z całą pewnością należy docenić **zaangażowanie dr Izidora Borysa w pracę dydaktyczną i organizacyjną na rzecz uczelni.**

Wnikliwe zapoznanie się ze zgłoszonym dziełem habilitacyjnym, autoreferatem oraz dorobkiem artystycznym pozwala mi stwierdzić, że wniosek złożony przez habilitanta do Centralnej Komisji d.s. Stopni i Tytułów jest przedwczesny.

Niniejszym stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne, twórcze dr Izidora Borysa nie spełniają wymagań art. 16 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku (z późniejszymi zmianami) o stopniach naukowych i tytułach oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom ubiegającym się o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego sztuki.

.....
Podpis recenzenta